

ת"פ 11204/04/15 - מדינת ישראל נגד מוחמד בואיה, אמין אבו ריח

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 11204-04-15 מדינת ישראל נ' בואיה ואח'

בפני כב' השופט א' דראל

מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז ירושלים - פלילי בעניין:

המאשימה

נגד

1. מוחמד בואיה ע"י עו"ד יהודה שושן

2. אמין אבו ריח (עציר)

הנאשמים

גזר דין - נאשם 1

כתב האישום

1. נגד הנאשם 1 (להלן: **הנאשם**) הוגש כתב אישום, שתוקן, בגדרו הואשם בעבירות של סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה - לפי סעיף 332(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**), והסעה שלא כדין - לפי סעיף 12(א)(ג)(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן: **חוק הכניסה לישראל**).

2. מתיאור העובדות שבכתב האישום המתוקן עולה כי בערב חג הפסח, הנאשם הסיע את הנאשם 2 (להלן: **אבו ריח**) וכן שניים נוספים ברכב מסוג טויוטה לשכונת רמת שרת בירושלים ושם הוריד אותם מהרכב. לאחר שירדו מהרכב, אבו ריח והאחרים התפרצו לדירת מגורים וגנבו ממנה. אלו עזבו את הדירה כאשר ברשותם הרכוש שנגנב, והנאשם אסף אותם ברכב והחל בנסיעה לעבר כביש בגין. ניידת בילוש שבה שוטרים הבחינה ברכב ונסעה בעקבותיו. בשלב מסוים האץ הנאשם את מהירות הנסיעה, השוטרים הפעילו סירנה וכרזו לו לעצור, אך הנאשם המשיך בנסיעה כאשר הניידת דולקת אחריו.

3. במקביל שוטר אחר ביצע חסימה על הציר באמצעות ג'יפ משטרה. החסימה בוצעה על כביש בגין מתחת לגשר קריית משה. כאשר הבחין הנאשם בג'יפ המשטרה, הוא פנה ימינה במחלף קריית משה במטרה להימלט. הרכב שבו הנאשם והאחרים, חצה את צומת הרחובות בגין-רבין בעת שאור אדום דלק ברמזור בכיוון נסיעתם, ומשם פנו ימינה לרחוב לורך תוך כדי נסיעה במהירות גבוהה. הנאשם המשיך בנהיגה, התעלם מקריאות השוטרים לעצור וחצה צומת נוספת באור אדום תוך שהוא גורם לנהגים אחרים לבלום בפתאומיות. באותו זמן ג'יפ הסיוור המשטרה נצמד לרכב בו נהג הנאשם ואז סטה הנאשם עם הרכב מכיוון נסיעתו ופגע בג'יפ המשטרה באופן שהנהג בג'יפ איבד את השליטה עליו וכתוצאה מכך שני הרכבים נעצרו.

4. הנאשם הודה במיוחס לו בכתב האישום אך לא הודה בעובדות שיוחסו לאבו ריח ולאחרים, כפי שפורטו בסעיפים 4, 5, 6 ו-10 והמאשימה הסתפקה בהודאתו ולא ביקשה להוכיח את האמור שם.

5. בהודעה מוסכמת שהגישו הצדדים הם הודיעו כי הוסכם על החזרת הרכב שנתפס לנאשם, על הסכמתם להטלת קנס בסכום של 4,000 ₪ ועל שלילת רישיון הנהיגה למשך 8 חודשים.

הראיות לעונש

6. לבקשת הנאשם הוזמן תסקיר מאת שירות המבחן. מהתסקיר נלמד כי הנאשם הוא בן 26, נשוי ואב לשניים המתגורר באבו גוש. הוא עובד ברשות הפלסטינית במשרד לתיאום אישורי כניסה לישראל. הוא סיים 12 שנות לימוד אך לא הצליח ללמוד לימודים גבוהים והתנסה בעבודות שונות. לנאשם חובות רבים והוא במסגרת הליך פשיטת רגל. בעת השיחה עם קצינת המבחן ביטא הנאשם מודעות לבעייתיות התנהגותו ולחומרתה וכן ביטא חרטה על מעשיו. הערכת שירות המבחן היא כי המעורבות בעבירה הייתה בשל חיפוש אחר רווח קל. עם זאת, שירות המבחן מציין התרשמות מאדם בעל כוחות פנימיים, בטחון ומודעות השואף לנהל אורח חיים נורמטיבי ולהתקדם בחייו. המעצר ומעצר הבית היו עבורו גורם מרתיע ומטלטל. להערכת שירות המבחן הטלת מאסר בפועל עלולה להביא להשלכות שליליות על חייו ולהפגמת תווית עבריינית, לאור ההתרשמות כי קיימת נטייה לנגרות. ההמלצה היא להטלת עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות, פיצוי למתלוננים וענישה מותנית כגורם מרתיע יחיד.

7. ככל שבית המשפט ימצא להטיל עונש של מאסר בפועל, המליץ שירות המבחן לקחת בחשבון את מצבו המשפחתי ואת העובדה שזו עבירה ראשונה לחובתו.

הטענות

8. המאשימה מפנה לנסיבות החמורות של התנהגות הנאשם, לכך שהמעשה בוצע דווקא בליל הסדר - ערב שבו כוחות הביטחון ערוכים באופן מיוחד. אשר למרדף טען בא כוח המאשימה כי מדובר במי שחצה רמזור אדום, וגרם לרכבים אחרים לבלום בלימת חרום כדי להימנע מתאונה והכל מתוך נחישות להימלט. עוד ציין את הפגיעה בג'יפ המשטרתי שניסה לעצור את הנאשם ואת ההתנגדות למעצרו.

9. הערכים המוגנים לדידו של בא כוח המאשימה הם הגנה על שלום הציבור ובטחונו, ושמירה על שלטון החוק. מידת הפגיעה בהם היא חמורה לטענת בא כוח המאשימה, וכך גם הפוטנציאל לגרימת נזק במעשי הנאשם. בא כוח המאשימה הציג שורה של פסקי דין שבהם נקבע כי דינו של מי שעובר את העבירות שאותן עבר הנאשם, למאסר, ועל רקע זה הציע לקבוע מתחם ענישה שנע בין 24 ל-48 חודשי מאסר וזאת לצד עונש מאסר בפועל בגין העבירה של הסעת שוהה בלתי חוקי. בא כוח המאשימה הפנה למספר פסקי דין:

א. ע"פ 291/13 **טאלב אברהים נ' מדינת ישראל** (24.10.2013) (להלן: עניין **אברהים**), שבו מצא בית המשפט העליון לקבוע מתחם שנע בין 3 ל- 5 שנות מאסר בגין נהיגה כאמור והסעת שוהים בלתי חוקיים (פסקה 8). בית המשפט דחה ערעור על חומרת העונש שהוטל שם (38 חודשי מאסר).

ב. ע"פ 7234/13 **מוחמד אימאם נ' מדינת ישראל** (13.7.2004), שבו נדון עניינו של מי שביצע עבירה דומה. גם שם המערער נמלט ממרדף משטרתי, לא נגרם נזק לנפש אלא נזק מינורי לרכוש, ובית המשפט סבר שאין לזקוף לחובתו את ניהול ההליך. העונש שהוטל עליו עמד על 54 חודשי מאסר ובית המשפט העליון נמנע מלהתערב בגזר הדין. יש לציין כי בניגוד לנאשם לחובת המערער שעניינו נדון בפסק הדין עבר פלילי מכביד.

ג. ע"פ 4860/14 **מדינת ישראל נ' מוהדי חואלד** (10.3.2015), שבגדרו הטיל בית המשפט המחוזי עונש של 36 חודשי מאסר בגין מספר עבירות. בית המשפט העליון העמיד את העונש שהוטל על העבירות שבוצעו באישום הראשון (עבירות דומות לאלה שבעניינו) על 40 חודשי מאסר וזאת גם בהניחו כי נעשים מאמצי שיקום. אשר למתחם העונש ההולם שנקבע בגזר הדין - שנת מאסר עד 4 שנות מאסר בפועל - ציין בית המשפט העליון כי הוא נמוך מדי. עם זאת באותו מקרה דובר באדם שתסקיר שירות המבחן היה פחות חיובי ולחובתו עבר פלילי.

ד. ע"פ 4635/14 **מחמד מוראד נ' מדינת ישראל** (9.11.2015), ששם חזר בית המשפט העליון על העמדה כי בכל הנוגע ל"עבירת המרדף" לא נס ליחה של ההלכה אשר נקבעה בע"פ 2410/04 **מדינת ישראל נ' אבו אלקיעאן** (11.11.2014) (להלן: עניין **אלקיעאן**). באותו מקרה הוטל עונש חמור יותר אך הנאשם הורשע גם בביצוע עבירה של שוד.

8. בא כוח המאשימה הוסיף כי אין להסתפק במאסר שירוצה בעבודות שירות, כפי שהמליץ שירות המבחן, שכן עונש כזה חורג לקולא ואין במקרה שלפנינו שיקולי שיקום המצדיקים סטייה ממתחם הענישה. אשר לעונש הראוי, סבר בא כוח המאשימה שיש למקם אותו בשליש התחתון של המתחם ולהטיל על הנאשם עונש מאסר של 30 חודשים, מאסר על תנאי וזאת בנוסף להיבטים הכספיים שהוסכמו על הצדדים. עוד ציין בא כוח המאשימה כי הנאשם היה במעצר בין התאריכים 3.4.15 ו- 18.6.15 והחל מיום 18.6.15 ועד 17.9.15 במעצר בית. החל מאותו מועד שהה במעצר בית בשעות הלילה.

9. בא כוח הנאשם ציין את הנסיבות המקלות ובעיקרן כי האירוע הוא ברף התחתון של עבירת הסיכון לחיי אדם. עוד ציין את הודאת הנאשם במסגרת ההליך. עמדתו היא כי מתחם הענישה נמוך יותר, ונע בין מאסר לריצוי בעבודות שירות לבין 18 חודשי מאסר. חיזוק לעמדתו מצא בגזר דין שניתן בת.פ. (י"ם) 41662-10-14 **מדינת ישראל נ' ברוך ברוכים** (24.9.2015) (להלן: עניין **ברוכים**), שם נקבע מתחם שנע בין 6 חודשי מאסר ל- 30 חודשים והוטל עונש של 7 חודשי מאסר בפועל. הסנגור הוסיף כי במקרה זה אין מדובר במעשה שכלל תכנון מוקדם ולא נגרם נזק. מנגד שליחתו של הנאשם למאסר תביא לנזק חמור, ובהתחשב בהליך השיקום שעבר, בהבעת החרטה, בנסיבותיו האישיות ובהיעדרו של עבר פלילי, הציע לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהסתפק בעונש מאסר לריצוי בעבודות

שירות. בא כוח הנאשם הגיש טבלה המפרטת שורה של פסקי דין שניתנו התומכים בעמדתו.

10. כך, הפנה בא כוח הנאשם לע"פ 8742/13 סבג נ' **מדינת ישראל** (11.6.2014) שבו הופחת עונש מאסר למשך 12 חודשים למאסר לריצוי בעבודות שירות לתקופה של 6 חודשים. עם זאת עיון בפסק הדין מלמד שיקולים נוספים ובהם חלופי פרק זמן ניכר ותסקיר המלמד על שינוי באורחות חיי הנאשם.

11. פסק דין נוסף של בית המשפט העליון שאליו הפנה בא כוח הנאשם הוא ע"פ 5622/07 **מדינת ישראל נ' קרדונה** (24.9.2007). באותו מקרה הייתה המשיבה, שנדונה ל- 6 חודשי מאסר לביצוע בעבודות שירות, ללא עבר פלילי ובעלת נסיבות אישיות חריגות.

דין והכרעה

12. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים ובפסקי הדין שאליהם הפנו, הגעתי לכלל מסקנה כי יש להעמיד את מתחם העונש ההולם על תקופה שנעה בין 12 ל- 30 חודשי מאסר בעבירת הסיכון לחיי אדם בנתיב תחבורה ועל תקופה שנעה בין מאסר בעבודות שירות לבין 6 חודשי מאסר לעבירה של הסעת שוהה בלתי חוקי.

13. הערכים המוגנים במקרה זה ברורים וידועים ובאי כוח הצדדים לא חלקו עליהם. כפי שפורט בעניין אברהים:

"העבירה של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה טומנת בחובה פוטנציאל סיכון משמעותי לציבור משתמשי הדרך. מביצועה ניכר זלזול בחוק ובמשרתי הציבור האמונים על אכיפתו." (פסקה 8).

14. אשר למידת הפגיעה בערכים המוגנים במקרה זה יש לפנות לתיאור הנסיבות העולה מכתב האישום המתוקן. תיאור זה מלמד נהיגה פרועה במהירות, בריחה ממרדף משטרה, דהרה ברמזור שהאור האדום דולק בו, התעלמות מקריאות השוטרים לעצור, היצמדות לג'יפ משטרה ופגיעה בו. איני שותף לעמדת הסנגור כי מדובר ב'רף התחתון' של העבירה ולדידי מידת הפגיעה בערך המוגן אינה מבוטלת. לכך יש להוסיף את הפגיעה בערך האחר שנובעת מהסעת שוהה בלתי חוקי גם אם אניח בגדר כתב האישום שהנאשם לא ידע את מטרת הנסיעה.

15. מכאן למדיניות הענישה הנוהגת. באי כוח הצדדים הגישו פסקי דין שונים, מזה ומזה ואולם התמונה העולה מתוך פסיקת בית המשפט העליון מלמדת על החמרה בענישה בעבירות אלה. בעבר, בטרם נחקק תיקון 113 לחוק העונשין, נקבע רף של 4 שנות מאסר בפועל בגין עבירה זו (ר' עניין אלקיעאן, ע"פ 5778/11 **מדינת ישראל נ' ביטון**, פסקה 5 (13.9.2014)).

16. מתוך עיון בפסיקת בית המשפט העליון מהזמן האחרון נלמד כי ככלל הענישה למבצעי עבירות של סיכון

ח"י אדם בנתיב תחבורה כוללת מאסר בפועל ולעתים מאסר ממושך יחסית. כמו כן יש לקבוע מתחם נפרד לעבירה הנוספת שגם בה טמונה חומרה לא מבוטלת. הטלת עונש שאינו כולל רכיב כזה היא נדירה ונעשתה בנסיבות חריגות במיוחד. בהינתן הערכים המוגנים, מידת הפגיעה בהם וכן מדיניות הענישה הנוהגת נראה כי מתחם הענישה שפורט לעיל תואם את נסיבות המקרה.

17. אוסיף עוד כי אני נכון להניח שלא קדם לביצוע העבירה תכנון, וכי מדובר במעשה ספונטני שנוצר מלחץ שאליו נקלע הנאשם, אך מנגד חלקו בביצוע העבירה הנדונה הוא גדול וכך גם הנזק שהיה צפוי מביצוע העבירה.

18. כמו כן אציין, כי לא מצאתי שמתקיימים התנאים לחריגה ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום. התסקיר מלמד אומנם שהנאשם ניהל אורח חיים תקין לפני ביצוע העבירות וגם לאחר מכן ובחר לבצע את המעשה משיקולים כלכליים, אולם איני סבור כי מתקיימים במקרה זה שיקולי שיקום המצדיקים חריגה מהמתחם.

19. מכאן לשיקולי קביעת העונש בתוך המתחם. ניתן לציין כי אין לנאשם עבר פלילי, מאסרו עתיד לפגוע בו ובבני משפחתו מבחינה כלכלית ואישית, וכי נטל על עצמו אחריות למעשה והודה בו. עוד נזכיר את נסיבות חייו הקשות של הנאשם כפי שעלו בתסקיר שירות המבחן. מכאן שאכן הנאשם מצוי בחלק התחתון של המתחם. שיקול נוסף שיש להביאו בחשבון הוא תקופה שבה שהה הנאשם במעצר בית מלא ולאחריה במעצר בית חלקי. מתן משקל ראוי לכך מביא להעמדת העונש על הרף התחתון של המתחם ולחפיפת העונשים בגין שתי העבירות.

סיכום

20. על יסוד כל האמור אני דן את הנאשם לעונשים הבאים באופן כולל בגין שתי העבירות:

- א. 12 חודשי מאסר בפועל בניכוי הימים שבהם היה במעצר 3.4.15 - 18.6.15.
- ב. 6 חודשי מאסר והתנאי הוא שלא יעבור את העבירות בהן הורשע בתוך 3 שנים ממועד שחרורו ממאסר.
- ג. קנס בסכום של ₪ 4,000 כמפורט בהודעה המוסכמת.
- ד. פסילה מלהחזיק ברישיון נהיגה למשך 8 חודשים כמפורט בהודעה המוסכמת. יש לראות את עונש הפסילה ככזה שבוצע.

הודע לנאשם על זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ח אייר תשע"ו, 05 יוני 2016,
במעמד הצדדים.

ארנון דראל, שופט